

Boerenzwaluw Publiekstelling blijft een succes!

In 2013 zijn in het kader van de Publiekstelling voor het derde jaar op rij op honderden erven boerenzwaluwnesten geteld door paardenhouders, weidevogelbeschermers, agrariërs en particulieren. Zoals gebruikelijk presenteren we aan het begin van het broedseizoen een korte samenvatting van de resultaten van het voorgaande jaar. Daarnaast praten we u bij over andere interessante ontwikkelingen op boerenzwaluwgebied.

Doe ook in 2014 mee met de Boerenzwaluw Publiekstelling! Voer tussen 20 mei-15 juni en 5-25 juli het aantal bewoonde nesten per locatie in via de [invoermodule](#).

Ook 'nulwaarnemingen' (er wordt niet gebroed op een eerder wel gebruikte locatie) zijn van harte welkom.

Resultaten 2013

Aantal deelnemers en getelde nesten

Het totaal aantal deelnemers was 517; een lichte stijging ten opzichte van 2012. Zij hebben op 824 locaties ruim 4750 boerenzwaluwnesten geteld. Op 49% van deze locaties is ook in juli geteld (tweede telperiode).

Deze tweede legseltelling is van belang om te weten welk deel van de paren tweemaal (of meer) broedt. Die factor is van grote invloed op de totale jongenproductie per broedpaar per jaar.

Op de locaties waar in beide periodes is geteld lag in 2013 het aandeel tweede legsels op 82,6%. Dit is vergelijkbaar met 2011 en 2012 waarin respectievelijk 83,5% en 79,5% van de broedparen een tweede legsel had.

Foto: Loes van den Bremer

Spreiding in 2013

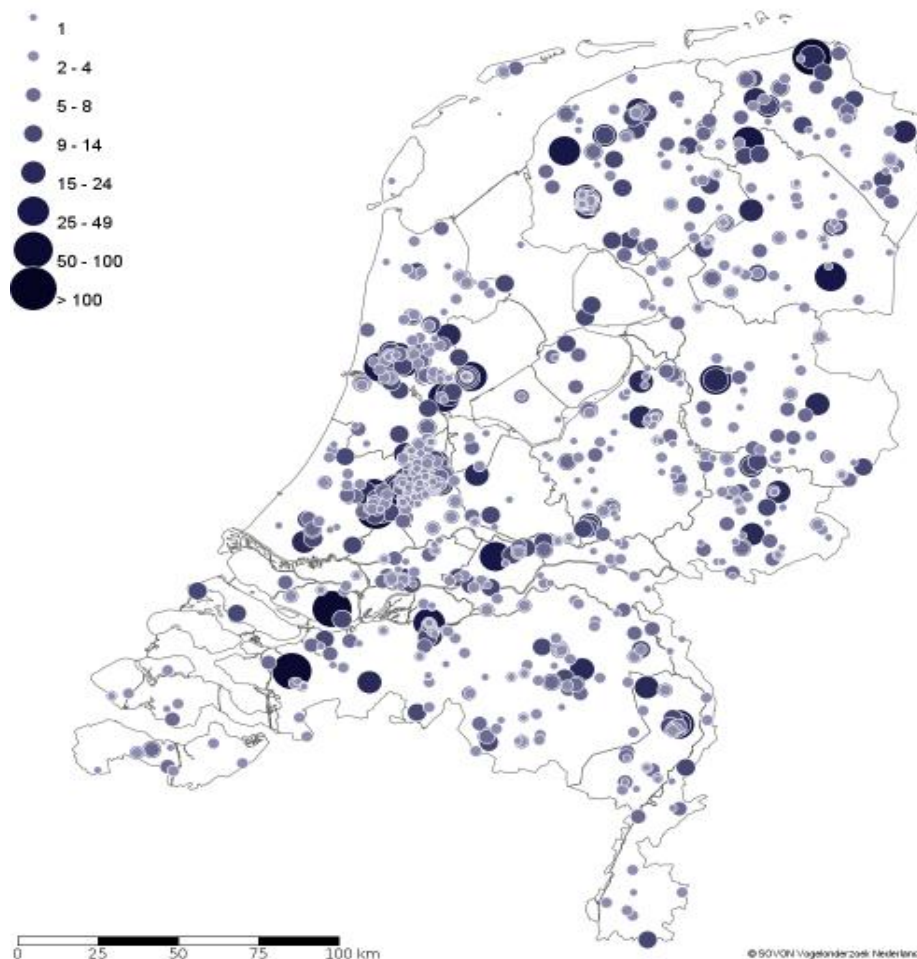
De tellingen waren ruimtelijk mooi verspreid over Nederland (figuur 1). Concentraties hangen vaak samen met Agrarische Natuurverenigingen die meedoen zoals b.v. Water, Land & Dijken, Utrechtse Venen, Hollandse Venen, Drimmelen en Tieler- & Culemborgerwaarden.

Waar broeden hoeveel zwaluwparen?

Ook in 2013 heeft een groot deel van de tellers de moeite genomen om de aanvullende vragen te beantwoorden.

Het merendeel van de tellocaties betrof particuliere erven (44 %) gevolgd door landbouwbedrijven (34 %). De hoogste aantallen nesten werden, net als in 2012, geteld op landbouwbedrijven, waarvan 58% een melkveehouderij betrof.

Gemiddeld werden er 7,9 nesten per landbouwbedrijf geteld. Maneges volgden met 5,8 nesten per locatie. Op particuliere erven werden gemiddeld 3,2 nesten per locatie geteld.

Figuur 1. Spreiding van de getelde boerenzwaluwnesten tijdens de Boerenzwaluw Publiekstelling in 2013.

Publiekstelling 2014

Boerenzwaluwen tellen is gewoon leuk! Erfbewoners zijn doorgaans heel trots op hun zwaluwen en vertellen graag over hun zwaluwbelevissen.

Met een zaklamp en een spiegeltje op een (uitschuif-)stok kunt u stallen veilig doorzoeken op bewoonde nesten. En zo'n heerlijk kwetterende prachtige vogel is toch gewoon genieten!

Lees in de [handleiding](#) hoe de telling in zijn werk gaat.

Nul is niet niks

Broedde een boerenzwaluwpaar jarenlang op een plek, maar wordt het nest in 2014 niet meer bezet? Geef dan een zogenaamde 'nulwaarneming' door (aantal = 0).

Broedde een zwaluwpaar wel in de eerste telperiode maar niet in de tweede? Geef dan voor de tweede periode een 'nulwaarneming' door.

Juist deze 'nulwaarnemingen' geven goede aanvullende informatie over de bezetting per erf respectievelijk het aandeel van de paren dat een tweede legsel groot weet te brengen.

Jaarlijks dezelfde locatie(s) tellen geeft de beste informatie

De waarde van de Boerenzwaluw Publiekstelling neemt toe wanneer dezelfde locatie elk jaar wordt geteld. Blijf dus tellen! Maar ook nieuwe tellocaties zijn natuurlijk van harte welkom!

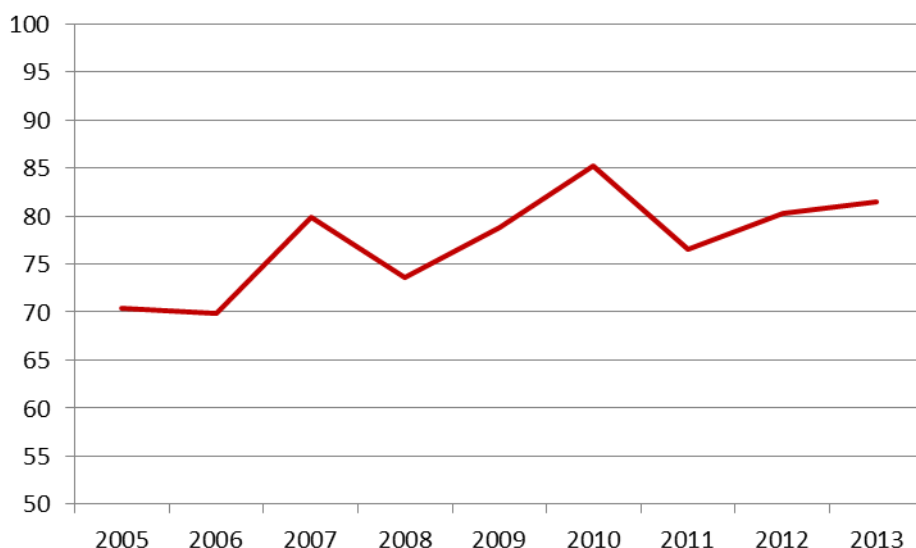
Foto: Jouke Altenburg

Ander boerenzwaluwnieuws

Nestkaart Light, voor het volgen van broedsucces

Mensen die vaker per telperiode een blik in het nest kunnen werpen om het aantal eieren en uitgekomen jongen te tellen, kunnen vanaf 2014 deze gegevens kwijt via Nestkaart Light. Deze nestgegevens zijn waardevol voor o.a. het verklaren van de populatietrend en het volgen van veranderingen in b.v. het legbegin. Zo weten we uit de tot nu toe verzamelde nestgegevens dat het aantal uitgevlogen jongen per succesvol nest gedurende de periode 1992-2008 licht is toegenomen. Voor meer informatie zie <https://www.sovon.nl/nestkaart>. Klik hier voor de [beknopte handleiding](#).

Nestkaart Light is een online programma, dat benaderd kan worden via deze [link](#). U moet inloggen met een Sovon waarnemerscode en wachtwoord. Heeft u deze nog niet dan kan deze op dezelfde webpagina worden aangevraagd.

Figuur 2. Percentage boerenzwaluwnesten waarvan tenminste één jong uit is gevlogen (bron: Sovon Vogelonderzoek Nederland - Nestkaart).

Boerenzwaluwen hebben een enorm overwinteringsgebied

Nederlandse Boerenzwaluwen overwinteren sterk verspreid, zo blijkt uit onderzoek met geolocators (2011-2013): van Centraal-Afrika tot helemaal in Botswana.

Volgens trekvogelonderzoeker Raymond Klaassen (Vogeltrekstation) zijn er vrijwel geen vergelijkbare voorbeelden bekend van trekvogels die zo'n groot overwinteringsgebied hebben. Ook lijkt een belangrijke 'bijtankregio' in kaart gebracht te zijn. Veel Boerenzwaluwen onderbraken namelijk hun terugreis naar de broedgebieden in de omgeving van Togo, Benin, Sierra-Leone en Liberia.

Klik hier voor het [natuurbericht](#).

Vragen?

Vragen over boerenzwaluwstellingen stelt u aan Sovon: E: boerenzwaluw@sovon.nl

Voor andere vragen belt of mailt u met het servicecentrum van Vogelbescherming:
T: 030 6937700

E: info@vogelbescherming.nl.

Daar kunt u ook informatiemateriaal aanvragen zoals de boerenzwaluwposter en de brochure 'Acrobaat op het Erf'.

Ook op de website van de Stichting Hirundo (www.boerenzwaluw.nl) van vrijwillig boerenzwaluwonderzoeker Bennie van den Brink is veel informatie te vinden. Hij verzorgt op aanvraag ook lezingen.

2011 Jaar van de Boerenzwaluw

Doe mee, zorg voor de Boerenzwaluw!

De boerenzwaluw staat symbool voor een natuurlijk landelijk gebied. Hij zit in de kneel, de stand halveerde in veertig jaar. Doe dus mee en zorg voor de boerenzwaluw!

Voor meer informatie en het melden van broedende zwaluwen: www.jaarvandeboerenzwaluw.nl

Nestgelegenheid

- 1: modder
- 2: toegankelijke schuur
- 3: nesthuis (ook onder brug)
- 4: vee op stal

Wlop voedsel door

- 1: buitenlopend vee
- 2: waterpartij
- 3: natje mesthoop
- 4: bomen en struiken(rij)
- 5: knudestroken

Voor informatie over aanschaf en beheer van landschapselementen: www.landschapsoekee.nl
Het Jaar van de Boerenzwaluw (2011) is een initiatief van

SOVON **Vogelbescherming NEDERLAND**

Ontwerp: Elwin van der Kolk

Deze flyer is samengesteld door Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming voor de deelnemers aan de Boerenzwaluw Publiekstelling en andere boerenzwaluwbelangstellenden. De flyer mag integraal worden overgenomen in eigen communicatiemiddelen zoals (digitale) nieuwsbrieven, verenigingsbladen enz.